

sibi per aliquot dies constabat, altera puella mortuæ soror solummodo inter omnes globum igneum descendentem animaduertit, cui sensus semper aderat, sed seipsam flammis atque ardore impatibili circumdatam putabat. Mater alia arbore tecta, alterum ex pedibus filia mortuæ proximum stupore attonitum, & per quosdam post dies quasi mortuum habebat. Vnde dignum existimo esse admiratione, quod ipsa sola, cui cor adeo erat induratum, ut Deum orare non potuerit, cæteris viuis, sola quamuis à periculo, uti videbatur munitissima morte esset affecta; Porro etiam, quæ res erat maiori adhuc admiratione digna, maritus ancillæ olim meæ uxorem per campos vndique requirens, ut ei pallium afferret, quo à pluuiis & tempestate se defenderet, sed in itinere suo ei præ oculis flammæ oblongæ draconibus ignitis simillimæ obuersabantur, quarum vna galerum eius per aliquod spatium in ore turbinis auferens, portiunculam sui pallii in forma triangulari tanta facilitate excidit, seu excerpfit, ut ipse minime hoc perceperit, quousque galerum quærendo portiunculam illam triangularem palmæ magnitudinis iuxta illum inuenit. Quid igitur ex hisce miraculis coniecturare possint Peripatetici? Anne quod sit in istiusmodi effectu nihil præter calidam & siccam exhalationem è terra exurgentem, & in media aeris regione accensam: O quanta est hæc hominum ratione imbutorum dementia, operationes tam admirabiles & stupendas rebus tam pauci momenti referre atque attribuere! aut existimare, quod ratio tanta ex rebus tam brutis aut insensibilibus quales sunt vapores aut exhalationes depromi possit.

Denique meteora omnia alia, tam sulphurea quam subtiliori substantia illuminata, qualia sunt cometæ, ignis fatuus, & id genus alia hanc eandem sibi causam efficientem, videlicet ipsum Deum, vendicant, qui mediantibus angelis suis coruscantibus ea producere solet. Nec tamen hoc faciunt angeli sed Deus ipse in angelis & per angelos, qui ut in ipsorum compositione variant, ita quidem & meteora conditionis & proprietatis atque etiam constitutionis variæ producunt, unde alia esse cometas, columnam igneam, lanceam ardentem, chasma, &c. & alia coruscationes, fulgura, pluuias sulphureas; deniq; & alia ignem fatuum, flammam è terra exeuntes esse obseruamus meteora, quorum nihilominus vnicus solus est actus, vnus Deus in essentia sua peamanens, qui varie non ratione sui, sed obiecti, radios suos varie recipientis, agit, videlicet respectu variorum corporum angelicorum quæ mediate actu primo interno in varias aeris mundani portiones distribuuntur, quæ densitate, raritate, atque etiam qualitate differunt, quemadmodum testantur scriptores fide digni.

CAP. XXI.

De causa terræmotus, fontium, tempestatum marinarum, & similium efficiente, & quod illa sit solus DEVS, mediantibus organis angelicis.

Quod etiam DEVS sit causa tam primaria quam immediata (nam nullus est aut in loco aut tempore respectus coram Deo, qui est Alpha & Omega) ex literis sacris colligimus, ubi scriptum reperimus, quod DEVS terram commoueat è loco eius, adeo ut columnæ eius contremiscant, montes transferat &c. *Iob. 9. 5.* Et alibi. *Terra intuente Deo tremuit, Psal. 104. 32.* Atque hinc alibi dixit Psalmista regius, quod *Terra ima vestigia sint in manu Dei.* Similiter ibi denotatur quod hanc terræ perturbationem inducat in proprietate seu eritatis atque iracundiæ suæ, est enim terræmotus semper actus in Macrocosmo præter naturam. Hinc dictum est in ira Dei contra Israelitas: *Concutitur & mouetur terra, fundamenta calorum commouentur, 2. Sam. 22. 8.* concutiuntur autem cum ira accenditur ei. Quod autem Iehoua quandoque densa nube circumseptus, ac ut plurimum corpore angelico vestitus huiusmodi meteora stupenda producat, è multis scripturarum locis colligimus: *Ecce (inquit D. Mat.) Terra motus ingens factus est, angelus enim Domini descendit de caelo, erat autem aspectus eius sicut fulgur &c. Mat. 28. 2.* quibus verbis innuitur Angelum Dei fuisse causam terræmotus efficientem, unde postquam effectum expresserat in his verbis: *Ecce Terra motus magnus factus est &c.* rationem seu causam efficientem verbis sequentibus explicat; *Nam (inquit) angelus Domini descendit de caelo.* Modus autem per quem hæc fecit, erat aspectus eius fulgureus, hoc est Dei fulgor & splendor essentialis, ex angelica compositione effulgens. Nam corpora angelica dicuntur specula suscipientia splendorem diuinitatis uti infra latius. Hinc dixit David: *Terra intuente Deo tremuit &c. Psal. 104. 32.*

Ex his igitur luce meridiana clarius apparet, quam impia & profana sit illa Ethnicorum opinio dicentium, Terræ motum esse nihil aliud, præterquam violentam multitudinis ventorum in terræ visceribus retentorum eruptionem: ubi ventum seu aerem, organum seu vehiculum aspectus diuini, huiusmodi stupenda efficientis, male accipiunt, atque ita in idololatriæ insignis speciem coincidunt, creaturæ actus creatoris iniuriose atque vane attribuentes. At vero huiusce rei mysterium si oculis paulo accuratioribus inspicere voluerint, rem quidem momenti altioris percipient, atque ipsi